

Remissvar

2023-156

2023-03-30

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar förlängning och höjning av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer inom bostadsbidraget med anledning av ökade levnadsomkostnader

S2023/01136

SAMMANFATTNING

I dag finns ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer med bostadsbidrag som gäller fram till och med juni 2023. I promemorian föreslås en förlängning och en höjning av detta tilläggsbidrag från och med 1 juli 2023 till och med 31 december 2023. Syftet med förslaget är att stödja ekonomiskt utsatta barnfamiljer så att de kan klara sina boendekostnader trots ökade levnadsomkostnader till följd av högre priser.

Konjunkturinstitutet anser att förslaget är en relativt träffsäker åtgärd för att ekonomiskt stödja barnfamiljer med låga inkomster i den nuvarande situationen med kraftigt höjda priser på nödvändighetsvaror. Förslaget i sig bedöms innebära en försumbar effekt på inflationen eftersom det riktar sig mot ett relativt litet antal hushåll. Precis som i remissvaret på den förlängning av det tillfälliga tilläggsbidraget som nu är i kraft vill Konjunkturinstitutet lyfta att den prisnivå som möter hushållen förväntas vara permanent högre. Konjunkturinstitutet anser att det behövs en mer långsiktig syn på vilka levnadsomkostnader som berörda hushåll ska klara att bära samt hur offentliga stöd ska vara konstruerade.

KONJUNKTURINSTITUTETS KOMMENTARER

Priserna på nödvändighetsvaror, såsom livsmedel, har ökat kraftigt det senaste året och hushåll med låga inkomster, för vilka dessa varor utgör en stor del av utgifterna, kan därmed befinna sig i en betydligt försämrad ekonomisk situation. I likhet med promemorian anser Konjunkturinstitutet att det av denna anledning kan behövas stöd till hushåll med väldigt låga inkomster. Samtidigt bör finanspolitiken inte bidra till att pressa upp den redan höga inflationen. Konjunkturinstitutet bedömer att den föreslagna åtgärden i sig inte kommer att få mer än en försumbar effekt på inflationen, främst då den riktar sig mot ett relativt litet antal hushåll.

Ett tillfälligt tilläggsbidrag till bostadsbidraget framstår som en träffsäker åtgärd för att uppfylla syftet att stödja ekonomiskt utsatta barnfamiljer. Det som emellertid kan noteras från promemorian är att den ekonomiska situationen för hushåll med försörjningsstöd kan förbli oförändrad, allt annat lika, då det ekonomiska biståndet minskas i samma utsträckning som tilläggsbidraget höjer bostadsbidraget. Därmed bidrar inte det tillfälliga tilläggsbidraget till att förbättra den ekonomiska situationen för alla hushåll som det avser träffa. I samma avsnitt i promemorian lyfts att personer med försörjningsstöd får ökat stöd till följd av att riksnormen för 2023 höjts, baserat på bland annat regeringens prognos för KPI för

innevarande år, och att denna höjning uppgår till 8,6 procent jämfört med riksnormen för 2022.

I och med detta uppstår frågan om vilka man vill kompensera med höjningen av det tillfälliga tilläggsbidraget och varför. I och med att delar av skatte- och bidragssystemen också skrivs fram med prisutvecklingen, om än med viss eftersläpning, skulle det vara bra med en tydligare problematisering kring vilka grupper med låga inkomster som inte kompenseras för den senaste tidens prishöjningar och hur en förlängning och en höjning av det tillfälliga tilläggsbidraget bidrar till en sådan kompensation. En diskussion kring möjliga alternativa åtgärder och varför man återigen valt just denna åtgärd hade även det varit ett uppskattat tillägg till konsekvensanalysen.

Precis som i remissvaret på den förlängning av det tillfälliga tilläggsbidraget som nu är i kraft vill Konjunkturinstitutet lyfta att den prisnivå som möter hushållen förväntas vara permanent högre, dvs. priserna förväntas inte minska till de nivåer som rådde innan det första tillfälliga tilläggsbidraget 2020. Detta innebär att de hushåll som nu får tilläggsbidraget kommer att få svårare att klara de höjda levnadsomkostnaderna när stödet upphör. Konjunkturinstitutet anser att det behövs en mer långsiktig syn på vilka levnadsomkostnader som berörda hushåll ska klara att bära samt hur offentliga stöd ska vara konstruerade. Att återkommande tillfälligt förlänga ett stöd skapar osäkerhet för dem som omfattas av stödet och är inte systemvårdande.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Albin Kainelainen. Föredragande har varit Maria Gustafsson.

Albin Kainelainen
Generaldirektör